

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0413U003117

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-05-2013

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доценко Олександр Васильович

2. Dotsenko Aleksandr Vasilevich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.04

Назва наукової спеціальності: Агрохімія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-04-2013

Спеціальність за освітою: 7.130101

Місце роботи здобувача: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.354.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.33

Тема дисертації:

1. Вплив тривалого застосування добрив на агрохімічні показники чорнозему типового та ефективність ресурсоощадних систем удобрення
2. Influence of long-term fertilizer application on agrochemical properties of typical chernozem and efficiency of resource-saved fertilization systems

Реферат:

1. Об'єкт - закономірності процесів трансформації гумусового стану та поживного режиму чорнозему типового в агроценозах і системи удобрення культур у сівозмінах. Мета - встановити вплив тривалого застосування добрив на агрохімічні показники ґрунту та підвищити продуктивність культур короткоротаційних сівозмін впровадженням науково обґрунтованих ресурсоощадних систем удобрення на чорноземі типовому з різним рівнем забезпеченості рухомими поживними речовинами. Методи - польовий, лабораторний, статистичний, балансовий, розрахунковий. Теоретичні результати - наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення питання встановлення закономірностей трансформації гумусового стану і поживного режиму чорнозему типового середьогумусованого легкоглинистого Лівобережного Лісостепу

України під впливом тривалого (28 років) застосування добрив, на основі яких розроблено ресурсоощадні системи удобрення культур у короткоротаційних сівозмінах, що враховують рівень забезпеченості ґрунту поживними речовинами. Практичні результати - впровадження розроблених ресурсоощадних систем удобрення дозволило досягти високих показників продуктивності короткоротаційних сівозмін (від 4,9 до 6,6 т/га зернових одиниць) та окупності 1 кг д.р. добрив приростами врожаю (від 9,7 до 14,0 кг зернових одиниць). Новизна - полягає у встановленні закономірностей процесів трансформації гумусового стану і поживного режиму чорнозему типового легкоглинистого під впливом тривалого (28 років) застосування добрив в умовах Лівобережного Лісостепу України. Розроблено науково обґрунтовані ресурсоощадні системи удобрення культур у короткоротаційних сівозмінах на чорноземі типовому з різним рівнем забезпеченості ґрунту поживними речовинами, на підставі від'ємного балансу поживних речовин обмежено термін впровадження даних систем удобрення. Наведено новий спосіб оптимізації норм внесення мінеральних добрив під прогнозовані врожаї зернових культур на чорноземі типовому. Ступінь впровадження - розроблені ресурсоощадні системи удобрення впроваджувались у ТОВ "Дмитрівка" Барвінківського району Харківської області на площі 170 га. Завдяки впровадженню технологічних прийомів ресурсоощадного застосування мінеральних добрив у 2010 р. врожайність насіння соняшнику склала 21,3 ц/га, у 2011 р. зерна ячменю ярого - 38,6 ц/га. Галузь - сільське господарство.

2. Object - regularities of the transformation of humus status and nutrient regime of typical chernozem at the agrocenoses and the fertilization systems in crop rotations. Purpose - determine the effect of long-term fertilization on soil agrochemical parameters and to increase the productivity of short-term crop rotations through the application of scientifically based resource-saved fertilization systems on typical chernozem with different level of active nutrients provision. Methods - field, laboratory, statistical, balance, calculation. Theoretical results - theoretical generalization and a new solution of establish regularities of the transformation of humus status and nutrient regime of typical light-clayey chernozem in Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine under the influence of long-term (28 years) fertilization are presented. Based on these regularities the resource-saved fertilization systems for the short-term crop rotations are developed, which take into account the soil level of nutrients provision. Practical results - application of resource-saved fertilization systems is allowed to achieve high indicators of the productivity of short-term crop rotations (from 4,9 to 6,6 ton of grain units per hectare) and payback of the 1 kg of fertilizer active ingredient by yield gains (from 9,7 to 14,0 kg of grain units). Novelty - regularities of the transformation of humus status and nutrient regime of typical light-clayey chernozem under the influence of long-term (28 years) fertilization in Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine are determined. Scientifically based resource-saved fertilization systems for the short-term crop rotations on typical chernozem with different level of active nutrients provision are developed. On the basis of a negative balance of nutrients is limited application period of those fertilization systems. A new way to optimize the application rates of mineral fertilizers for the projected grain crops yields on typical chernozem is presented. Degree of application - resource-saved fertilization systems introduced in "Dmytrivka" Ltd Barvenkovsky district, Kharkiv region on the area of 170 hectares. Through the introduction of resource-saved technological methods of fertilizer application in 2010 the yield of sunflower seeds was 2,13 t/ha, in 2011 the yield of spring barley grain was 3,86 t/ha. The field is agriculture.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лісовий Микола Вікторович

2. Lisovyi Mykola Viktorovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Господаренко Григорій Миколайович

2. Господаренко Григорій Миколайович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сирий Микола Михайлович
2. Сирий Микола Михайлович

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Балюк Святослав Антонович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Балюк Святослав Антонович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.